

GUIÓ VISITA DIDÀCTICA A L'EXPOSICIÓ: "PSUC 70 ANYS"

Durant la visita a l'exposició "PSUC 70 ANYS" ens acostarem d'una manera reflexiva a la història d'un dels partits polítics més importants del nostre país en el segle passat i, a partir d'aquí, enllaçarem amb els esdeveniments més destacats de la història de la ciutat i del context general. Coneixerem els hospitalencs i hospitalenques que van treballar des dels carrers, les cases, fàbriques, les presons, les barraques, els barris, les parròquies,... per a la construcció d'un món més just i solidari.

A QUI S'ADREÇA

Alumnat de 4rt d'ESO i 2on de batxillerat.

Adults, joves, professionals, entitats, gent gran i col·lectius en general.

OBJECTIUS

- Reconèixer la tasca de totes les persones que van lluitar per a un món més just i solidari.
- Apropar-se a la història del PSUC i a la seva tasca concreta a l'Hospitalet.
- Conèixer les grans línies de la història de Catalunya al segle XX.
- Conèixer la realitat de l'Hospitalet dins el corrent històric general.
- Valorar la tasca dels moviments polítics, sindicals i veïnals en la transformació social.
- Apropar-se a les biografies de persones de l'Hospitalet que van ser protagonistes i reflex del seu temps.
- Analitzar les diferents estratègies d'acció política dins una societat i un règim polític canviants.
- Sensibilitzar-se respecte de la tasca política a la nostra societat.

CONTINGUTS

Conceptuals

- Els partits polítics
- La Guerra Civil Espanyola
- El dilema "guerra o revolució" al bàndol republicà.
- Marxisme, comunisme, socialisme i la 3ª Internacional
- L'anarquisme.
- El feixisme.
- La Postguerra i la repressió.
- La resistència i la clandestinitat.
- El "Desarrollismo".
- La immigració econòmica i la immigració política.
- L'evolució urbanística de l'Hospitalet.
- El moviment obrer durant el franquisme.

- Els moviments veïnals.
- L'església i l'antifranquisme.
- L'Assemblea de Catalunya.
- La Transició.
- L'Eurocomunisme i el Socialisme real.
- Els "nous" moviments polítics: l'ecologisme, el pacifisme, el feminisme...

Procedimentals

- Visita a l'exposició.
- Anàlisi de material gràfic.
- Audició i visionat de material multimèdia.

Actitudinals

- Presa de consciència del passat de la ciutat i de la seva gent.
- Actitud de respecte envers el patrimoni històric i arxivístic.
- Actitud positiva i oberta envers les institucions polítiques i la tasca que realitzen.

Conèxements previs

- Sí. Coneixements sobre la història de L'Hospitalet i les ideologies polítiques en general del segle XX.

vinculació curricular

- Sí.
- Relació amb el currículum de 4rt. d'ESO i 2on. de Batxillerat.
- Relació amb les matèries de Ciències Socials i Filosofia.
- Vinculació amb altres àmbits no escolars

METODOLOGIA I CONTINGUTS

L'exposició ha estat muntada per l'arxiu de L'Hospitalet, totes les imatges provenen d'allà.

A la visita es destacarà la història del PSUC a L'Hospitalet, es comentaran els fets més importants del PSUC esdevinguts en aquesta ciutat i sobretot s'anomenaran totes les dones i homes que van lluitar per la democràcia, per una vida millor, més justa i més solidària.

Durada de la visita: 1 hora.

Introducció

Aquesta exposició ha estat creada per commemorar el 70è aniversari de la fundació del PSUC, com indica el propi títol de l'exposició: "PSUC 70 anys", i ha estat organitzada (amb el suport de l'Ajuntament) per Iniciativa per Catalunya Verds i Esquerra Unida i Alternativa de L'Hospitalet, formacions polítiques continuadores de la tradició del PSUC.

Durant tota l'exposició, en els plafons es poden observar 3 eixos cronològics diferents, el que està situat a la part més alta parla de l'Hospitalet, el del mig del PSUC i el de baix sobre fets generals ocorreguts a Espanya en aquest període. Això va bé per poder veure l'evolució de tots els fets i poder-los anar comparant entre ells, a més ens serveix de fil conductor entre tots els àmbits.

L'exposició ens mostra la història del PSUC centrada a L'Hospitalet i vol ser un homenatge a totes les persones (dones i homes) que van donar la vida al PSUC lluitant per la democràcia i per una vida més justa i solidària i també pels fills d'aquests que psicològicament van i han patit molt.

➤ **Temps de guerra. 1936-1939** (àmbit plafons color vermell)

El 23 de juliol del 1936 es va fundar el PSUC.

Al néixer, va omplir el buit marxista que hi havia a Catalunya ja que fins aquest moment cap gran partit representava a la classe obrera. El que si existia era la CNT que aglutinava als anarquistes.

L'esclat de la guerra civil va provocar l'acceleració de la fundació del partit per fer front a l'atac franquista, ja que en primer moment qui havia reaccionat davant la sublevació franquista havien sigut els anarquistes, els quals creien que s'havia de fer la revolució directament, ben diferent del que volia el PSUC ja que creien que el més important era guanyar la guerra (el feixisme se l'ha de combatre al front) i després fer la revolució.

El PSUC va néixer a partir de la fusió de 4 partits ja existents:

- Unió Socialista de Catalunya, (1923).
- la federació catalana del PSOE, (1888).
- Partit Comunista de Catalunya, (1932).
- Partit Català Proletari, (1932).

Per tant el naixement del PSUC és el fruit de la fusió de diferents partits i la idea de suma sempre hi serà present, ja que pensaven que fins que els fills del període franquista no s'incorporessin a la lluita per la democràcia, no hi hauria reconciliació.

Originalitat del PSUC:

- **Partit de la classe treballadora.** Fins l'any 36 a Catalunya no hi havia cap partit que aglutinés a la classe obrera. Hi havia diversos partits marxistes dels quals el més gran era l'USC, però cap d'ells tenia massa pes.

- **Socialista.** Des de la Internacional Comunista i prenent com a model el que s'anomenava el socialisme real (comunisme), després proposant una nova alternativa: socialisme amb llibertat (eurocomunisme).
- **Unitari.** Aglutinador dels treballadors, resultat de la fusió de diversos partits marxistes. No dividir si no sumar.
- **Republicà.** El partit neix durant la República i sempre reivindicarà com la millor forma d'estat la republicana.
- **Catalanista.** Amb un nou catalanisme que havia de respondre als interessos de la classe treballadora. El PSUC reivindicarà el fet nacional de Catalunya com a resultat dels drets històrics que el franquisme havia tornat a destruir (llengua, cultura, autogovern i solidaritat amb els altres pobles d'Espanya, és a dir, un catalanisme que no era de caire independentista).

En un inici la CNT tenia molt de pes i molts afiliats a Catalunya, però ràpidament el PSUC va tenir molts militants (6.000) i va prendre molta importància fins al punt que al desembre del mateix any 1936 va entrar al govern de Catalunya juntament amb ERC. En el cas de L'Hospitalet, el PSUC i la UGT van formar part directament de l'Ajuntament amb ERC i la CNT, per tant, es pot dir que des dels seus inicis el partit sempre ha estat present a L'Hospitalet fins a la seva desaparició l'any 1987. Durant tot el temps de guerra 20 militants del PSUC van ser regidors de l'Ajuntament a la ciutat.

Material a comentar:

- Imatge del setmanari Amunt del PSUC de L'Hospitalet.

Tant anarquistes com marxistes volen anar prenent força, els anarquistes comencen a col·lectivitzar terres, fàbriques... A L'Hospitalet van col·lectivitzar tota la zona de la marina. Va ser un fet molt important ja que va venir a fer-hi una visita l'Emma Goldman, destacada anarquista europea (foto en el plafó). Ells pensaven que primer s'havia de col·lectivitzar (fer la revolució) i després fer la guerra. En canvi els comunistes (PSUC i UGT) creien el contrari, i enlloc de col·lectivitzar van crear les cooperatives. Aquestes dues visions de com s'havia d'aconseguir la victòria republicana contra els sublevats feixistes portarà enfrontaments violents coneguts com *els fets de maig*. Des del desembre del 36 a L'Hospitalet, també hi hagueren aquests enfrontaments com l'assalt a les cooperatives Respeto Mútuo i Avenç.

- Imatge d'un quadern de classe de Maria Artigau de l'escola nacional unitària, nº 26 al barri de Santa Eulàlia. Bombardeig. Exemple de la realitat del moment.
- Imatge d'un cartell de l'11 de setembre i al costat la imatge d'un segell on apareix el gratacels de Collblanc.

➤ **Resistència i clandestinitat. 1939-1956** (àmbit plafons color gris, dictadura, època gris)

La victòria franquista va desembocar en una gran repressió per tots els acusats de rojos. Per la majoria de la gent va ser un llarg període de permanent repressió política, social i cultural. El PSUC i els altres partits van entrar en la clandestinitat.

Material a comentar:

- Observar en l'eix cronològic del plafó el buit d'actuació del PSUC a l'inici de la dictadura.
- Imatge del Bando: escrit públic de les normes franquistes. Aquestes normes demostren entre d'altres coses la dificultat de mantenir organitzacions i activitat política.

L'actuació dels maquis i la lluita armada durant els anys 40 tenia a veure amb el pensament general que la caiguda de Franco aniria relacionada amb la caiguda dels feixismes europeus.

Durant la postguerra l'ambient dominant era de silenci i por, però els del PSUC van lluitar (els primers anys sense organització) i resistir contra la dictadura des de diverses posicions, amb accions com les "**guerrilles**" (a L'Hospitalet "guerrilla urbana del PSUC) i també les **dones lluitadores** des de les vagues del tèxtil. (La guerrilla urbana de L'Hospitalet va fer assalts com el de la farmàcia del Sr. Aparicio a Collblanc).

Molta gent contrària a les idees franquistes havien fugit cap a l'exili, d'altres havien mort a la guerra, d'altres estaven en els camps de concentració, i d'altres en la clandestinitat, els pocs militants que van quedar a L'Hospitalet van intentar mantenir els valors republicans i alguns van acabar a les presons com la Francesca Noes.

Francesca Noes (1900-1972), va ser detinguda i condemnada l'any 1946 per activitats clandestines (impressió i distribució de propaganda del PCE i del PSUC), a sis anys de presó, dels quals en va complir tres. Es tracta de l'activitat antifranquista més antiga que fins el moment en tenim notícia a L'Hospitalet. Francesca Noes hi va participar activament.

Material a comentar:

- Una multicopista que seria com les que va utilitzar la Francesca Noes i que per dissimular el soroll que feien, utilitzava màquines de cosir que estarien funcionant contínuament.
- Ràdio Pirenaica, que va emetent notícies de l'època.

Durant els primers anys del franquisme la resistència més significativa va ser per part de la CNT i els anarquistes, simbolitzats amb en Quico Sabater (anarquista que va fer diverses operacions de sabotatge amb el seu grup com l'atracament al Banc Hispano-Colonial, foto. En Quico Sabater, va morir a trets a St. Celoni al 1960). La vaga de tramvies del 1951 va mostrar noves perspectives en la lluita contra el franquisme. (Gregorio López Raimundo serà un dels molts detinguts).

A L'Hospitalet de mica en mica arribava més immigració, fins que a l'any 1955 ja hi havia 90.787 habitants a la ciutat i ja era la segona ciutat de Catalunya. Són els anys de les coves de Sanfeliu i del barraquisme de Santa Eulàlia, Can Pi i la Bomba, Sant Josep i Can Vidalet. Dins d'aquesta immigració també hi havia militants comunistes (immigració de caire polític), que fugint dels seus pobles buscaven en la ciutat l'anonimat per poder sobreviure i seguir lluitant. Alguns d'aquests van ser la Pura Fernández, Felipe Cruz i Carmen Diaz entre d'altres.

La Pura Fernández (1921-1997) i Felipe Cruz (1921-1981), que eren parella, van crear l'any 1966, una cooperativa per poder tenir habitatges per la gent del barri, a Bellvitge. (L'Ajuntament els hi va donar 2 blocs).

Els, amb la seva lluita van aconseguir els serveis bàsics dels quals mancava totalment el barri de Bellvitge, de nova construcció (no hi havia res de res, els blocs edificats i només fang i clavegueram a cel obert). Les primeres reunions a nivell estricte del PSUC del barri, es van realitzar a casa seva. L'any 1973 van aconseguir legalitzar l'associació de veïns "Bellvitge Nord". La Pura va anteposar sempre els interessos dels veïns als interessos de partit, tot i ser militant comunista.

La Pura i el Felipe van ser uns activistes compromesos tota la seva vida.

Carmen Díaz (Cartagena 1916), (foto), es va iniciar a la vida política des de la infància en l'entorn familiar. La seva activitat militant emergeix amb força, entrada la República i la Guerra. Va arribar a ser Secretària General del partit a Cartagena cap al final de la guerra. Va estar detinguda varies vegades i empresonada en diferents llocs d'Espanya. Tot i fugint de la ferotge repressió de la primera postguerra, va continuar desenvolupant de forma persistent tasques de recolzament i organització del partit en el seu èxode per Espanya. Va arribar a BCN al 1951, quan hi va haver la vaga dels tramvies.

A L'Hospitalet va participar molt activament en les activitats i lluites de l'Associació de Veïns de Pubilla Cases. Sempre ha participat en un moviment social o un altre, compaginant alhora les seves activitats associatives amb la militància de partit.

La primera reorganització clandestina del PSUC va ser a partir de l'existència d'un nucli d'antics militants del partit capaços de mantenir un aparell de propaganda. Els nouvinguts, antics militants del PCE, buscaven "el partido", és a dir, buscaven el Partit Comunista a Catalunya però no hi era; només existia el PSUC.

Aquesta organització clandestina era territorial, L'Hospitalet formava part d'un sector molt més ampli que incloïa part de BCN i depenien directament de la direcció central.

El PSUC, a part de la vessant política, també va actuar com a escola, on la gent podia aprendre i formar-se com a persones (i també com a polítics, - formació autodidacta dels militants-), també era un lloc d'identitat personal, i on també s'hi feien amics amb vincles molt estrets.

➤ **De la política de Reconciliació Nacional a la crisi del franquisme. 1956-1971** (segueixen els plafons de color gris)

Durant aquests anys hi ha la segona vinguda immigratòria amb l'arribada intensa de gent d'Andalusia, Extremadura, les dues Castelles i Galícia.

Aquest és el període de l'alcalde Matías España Muntadas (1962-73), (foto al plafó), i és quan es viu la màxima especulació urbanística a la ciutat, fent créixer fins a ocupar tot el sòl urbà dels barris de Pubilla Casas i Florida, i donant lloc a nous barris com Bellvitge, Can Serra i el Gornal.

Material a comentar

- Imatge aèria de L'Hospitalet.

La nova generació, persones nascudes a Catalunya i d'altres vingudes de fora, va ser la que reorganitzà el PSUC i impulsà un nou moviment obrer. (Sovint eren treballadors de les fàbriques).

Les activitats que donaven més força al PSUC de L'Hospitalet eren les accions de la fàbrica Seat i també, la creació de les CCOO (fundada l'any 1964 a l'església de Sant Medir. La primera CCOO de L'Hospitalet va ser a les Fonerias Samper S.A. al 1966). Cal dir que la Seat tenia molt de pes a L'Hospitalet, i quan hi havia vagues a la fàbrica, tot L'Hospitalet els recolzava, sobretot al barri de Bellvitge, del qual provenia una gran part dels treballadors d'aquesta fàbrica.

A partir d'aquestes accions i lluites de les fàbriques molts joves treballadors van prendre consciència de la dictadura, i a través de CCOO van ingressar al PSUC, (que a partir del 1965 es va organitzar amb cèl·lules i amb direcció local). És evident doncs, que

l'organització del partit es centrés en les fàbriques i en el moviment obrer. (Classe obrera com a motor de la revolució).

Tot i que el franquisme en aquest moment era una mica menys dur, la repressió seguia sent ferotge i seran detingudes persones destacades com en Felipe Cruz, Jaume Valls i Pura Fernández, entre d'altres; sovint, molts d'aquests havien actuat com a aglutinadors del PSUC durant els anys seixanta, com per exemple Felipe Cruz a Santa Eulàlia, Felip Gómez a Collblanc- la Torrassa, José Carrasco a Florida-Pubilla Casas i Jaume Valls des del món laboral de la construcció.

Durant aquests anys els militants del PSUC de L'Hospitalet van arribar a ser uns quaranta.

Al llarg d'aquest període, la política de Reconciliació Nacional va significar la incorporació de nous sectors al PSUC, entre els que cal destacar els dels cristians.

Gràcies a això, moltes parròquies s'hi van involucrar actuant com a centres de culturalització i aprenentatge, llocs de reunió, i espais de llibertat. Això va ser possible a partir del Concili Vaticà II, en el que els capellans més "d'esquerres" es van poder basar en el que s'havia decidit durant el Concili i així poder actuar més lliurement.

Material a comentar

- Imatges de les parròquies de Nuestra Sra. de la Luz (Florida) a l'esquerra, de Sta. Eulàlia a la dreta a baix i de St. Ramon a la dreta a dalt. També imatge de l'alcalde Matías España Muntadas, 1962-73.
- Objecte: Vietnamita, objecte molt rudimentari que servia per imprimir.
- També hi ha una imatge dels barris de St. Josep i del Gornal.

Tant els militants del PSUC com els de CCOO, per poder-se reunir ho havien de fer d'amagat. En el cas de Pepe Carrasco i de Jaume Valls, militants del PSUC, "l'excusa" que utilitzaven per reunir-se era anar d'excursió a la muntanya amb la família. (Podem veure una foto on apareixen ells dos amb les seves respectives famílies d'excursió. Pepe Carrasco està a l'esquerra de la foto i Jaume Valls a la dreta).

➤ **Del tardo franquisme a la legalitat democràtica. 1971-1979**

Fins ara hem parlat del moviment obrer, a partir d'ara parlarem del moviment veïnal, que es va afegir en la lluita i que a L'Hospitalet va tenir molta importància dins aquest període.

El treball conjunt amb totes les forces i grups demòcrates, es concretà amb la creació de l'Assemblea Democràtica de Catalunya (1971) i les Associacions de Veïns. El PSUC es transformà en el partit de l'antifranquisme i serà el partit de les forces de treball i de la cultura, aglutinant a la classe obrera i ara també als sectors universitaris i intel·lectuals.

Dins del moviment veïnal, van ser molt importants les lluites per aconseguir els serveis i les infraestructures bàsiques als barris, com l'asfaltat de molts carrers, la creació d'una "xarxa" de comunicacions, la inexistència de parcs, serveis bàsics a la ciutat... i sobretot l'eliminació de les torres d'alta tensió que a causa de la seva perillositat, ja havia provocat varis accidents i algunes morts de nens que jugaven pel carrer, sobretot a la Florida. Així doncs, els moviments veïnals van lluitar aferrissadament per la desaparició d'aquestes torres del mig dels carrers.

A més les lluites de la SEAT a la ciutat, com ja hem comentat, van provocar grans moviments de solidaritat popular, (eren lluites laborals, socials i polítiques).

La primera associació de veïns serà a Collblanc-Torrassa i ràpidament s'estendrà per tota la ciutat.

Un exemple de millores va ser la conquesta dels terrenys de la Marquesa per a fer-hi un parc públic, i va ser tot un símbol per a la ciutat. També la manifestació que es va fer per queixar-se de la contaminació que creava la fàbrica "La Farga" va ser molt significativa d'aquest moviment veïnal.

Material a comentar

- Imatge de la Pura i del Felipe Cruz, entre d'altres, a Madrid on havien estat jutjats.

El cristianisme d'esquerres, en aquest moment va ser molt important, ja que formant part del PSUC o col·laborant directament amb ell, van crear centres religiosos, socials, culturals i de trobada en els barris, com la coneguda Casa de la Reconciliació a Can Serra. Un dels impulsors d'aquests centres va ser Josep Botey. Això demostra que aquesta gent també volia lluitar i aconseguir més millores.

Es dona el cas que dins d'algunes parròquies com la de St. Josep, s'hi feien reunions clandestines.

Material a comentar

- Escenografia d'un despatx franquista, amb una taula on hi ha una màquina d'escriure i al costat un bust de Franco i un penjador, entre d'altres objectes.

L'assassinat de Carrero Blanco l'any 1973, evidencià la crisi del franquisme.

L'any 1976, a L'Hospitalet hi havia 600 militants del PSUC distribuïts en sis agrupacions territorials.

- **Anys d'il·lusió i de prova. 1977-1987** (aquest àmbit torna a ser de color vermell)

El repte més important en aquest moment pel PSUC serà el de ser un partit de lluita i de govern al mateix temps. Les dificultats, els personalismes, les contradiccions i el xoc entre utopies posaran a prova el mateix partit.

A les primeres eleccions democràtiques, (eleccions generals del 15 de juny del 77), el PSUC va obtenir el 24% dels vots, i va ser la segona força de Catalunya, i en les primeres municipals a L'Hospitalet, van aconseguir 11 regidors i van quedar darrera del PSC-PSOE que en van obtenir 12.

Dos anys més tard, a la ciutat de L'Hospitalet hi havia ja 862 militants repartits en 8 agrupacions.

De mica en mica va començar la ruptura del partit, degut a que les expectatives i esperances de creixement, de poder polític, de la transformació de la societat i la il·lusió dipositada en la democràcia no es corresponien amb la realitat político-econòmica i malgrat la recuperació de les llibertats polítiques i del govern autonòmic, molta gent es va sentir enganyada per la ruptura democràtica pactada amb el franquisme.

Els assassinats d'Atocha, el cop d'estat de Tejero i l'ingrés d'Espanya a l'OTAN, van demostrar la relació de forces que hi havia i que era ben diferent del que s'havia esperat durant tant de temps. En general s'esperava una fi del feixisme més clara i ràpida i uns resultats més positius i tots aquests fets van fer que hi haguessin diferents faccions (Els prosoviètics, Euro-comunistes) dins del partit i que tinguessin postures enfrontades entre ells fins que es va arribar a la dissolució del PSUC.

El trencament més greu en la història del PSUC va ser en el V Congrés de 1981, i fou molt dur, especialment a L'Hospitalet, ja que l'enfrontament entre les dues faccions ja esmentades dividí els militants caient en greus acusacions personals i enfrontaments directes. Molta gent va quedar molt afectada i decebuda, sobretot aquells que s'havien barallat entre famílies i amics de tota la vida.

Així doncs, l'any 1982 uns 250 militants van ingressar al Partit dels Comunistes de Catalunya i molts d'altres van deixar definitivament la militància. Els resultats electorals del 1983 van mostrar aquests fets, si l'any 79 s'havien aconseguit 11 regidors per la ciutat, al 83 només en van obtenir 3.

El trencament era evident i el 1987, el propi PSUC va propiciar la fundació d'Iniciativa per Catalunya.

Material a comentar

- Podem observar les fotografies de les personalitats més destacades del PSUC. Aquí podem mostrar la imatge de les persones de les quals

hem fet referència anteriorment i que la seva imatge no havia aparegut fins ara durant l'exposició.

- Imatges de vàries gràfiques dels resultats electorals a L'Hospitalet, només fan referència als resultats obtinguts pel PSUC.

- També hi ha tot un conjunt d'imatges dels cartells utilitzats per les campanyes electorals a Catalunya i a L'Hospitalet en diferents anys. Dels cartells creats per les eleccions autonòmiques podem destacar el cartell feminista i el cartell que diu una de les frases més clares i significatives a les quals es pot fer referència: "Mis manos, mi capital". Dels cartells per les municipals a L'Hospitalet, podem comentar el que s'hi observa una imatge de Jaume Valls.

I ja cap el final de l'exposició també podem observar tot un conjunt d'imatges de la història del PSUC, com imatges de diferent mítings entre d'altres.

L'última imatge correspon a "La Pasionaria", que amb la mort d'ella es va acabar una manera d'entendre el comunisme.

En relació amb La Pasionaria també podem parlar de totes les dones destacades que van lluitar i donar la seva vida per aconseguir una vida més digna per a tothom, per la democràcia i pel comunisme. Són dones com la Francesca Noes, la Pura Fernández, o la Carmen Díaz, de les que hem anat parlant durant tot el recorregut que hem per la història del PSUC. No són moltes dones però qualitativament són molt importants, i la veritat es que tant a totes elles com a tots els homes que va participar activament en tot el comentat els hi devem moltíssim, sense ells i la seva lluita continuada i insistent, no s'haguéssim aconseguit ni la meitat d'avenços dels que podem gaudir en l'actualitat.

➤ **Canvi de segle. Nous temps nous reptes**

La continuïtat del PSUC en l'actualitat, són els partits d'Iniciativa per Catalunya i d'Esquerra Unida i Alternativa.

Com a conclusió comentar que tota l'esquerra catalana actual, és deutora de la cultura del PSUC, i es que en definitiva el PSUC és la nostra herència.

El punt final de l'exposició el marquen un conjunt de frases que resumeixen molt bé tots els nous ideals socials que s'han estructurat en els últims anys i que el PSUC va contribuir en formular:

- Des de l'objecció de consciència a la cultura del pacifisme.
- Des del moviment antinuclear a l'ecologisme.
- De la solidaritat amb la gent empresonada a la solidaritat internacional.
- Des de la lluita obrera a la defensa dels drets col·lectius.
- Des de la lluita per la democràcia a la democràcia participativa.

- Des de *els altres catalans* a un nou catalanisme d'esquerreres.
- Des de la lluita per un barri millor a la lluita per un altre món és possible.